

ikke betragtes som en fjendtlig Handling, at en neutral Stat tilbageviser, endog med Vaabenmagt, Angreb paa dens Neutralitet. Forslaget om denne Artikel er stillet af Holland, og den hollandske delegerede udtalte sig efter Referatet paa den Maade: „En neutral Stat er tilstrækkelig uheldigt stillet ved at være nødt til at maatte ty til Vaabenmagt for at hævde sine Rettigheder og især for at opfylde sine Forpligtelser, til at dette skulde kunne tilskrives den som en fjendtlig Handling. En neutral Stat vil aldrig gribe til denne Yderlighed, medmindre den er absolut tvungen dertil af den krigsførende. Man kan altsaa ikke tilskrive den som en fjendtlig Handling, hvad den ikke bærer Ansvar for“. Og indenfor Kommissionen er den Bemærkning bleven fremført, at det nederlandske Forslag kunde synes overflødig, og saa udtaler den belgiske delegerede sig saaledes: „Det er indlysende, at naar en neutral Stat har Rettigheder og Pligter, som den skal opfylde, maa den ogsaa have de dertil nødvendige Midler, og naar den derfor benytter disse Midler, vil ingen kunne besvære sig herover“. Derefter giver saa Kommissionen sin samlede Erklæring, og deri skriver den: „Uden at miskende disse Bemærkningers Rigtighed har Kommissionen erkendt, at det nederlandske Forslag var berettiget i det Tilfælde, hvor den neutrale Stat foretrak kun at tilbagegive Angrebet paa sin Neutralitet og for Resten gøre sine Besværgelser gældende ad diplomatisk Vej. I saadant Tilfælde vil det ikke være unødvendigt udtrykkeligt, som i Artikel 11, at bemærke, at Anvendelsen af Vaabenmagt fra den neutrale Stats Side alene i den Hensigt at afværge det imod dens Neutralitet rettede Angreb ikke kan paaberaabes som Krigserklæring af den Stat, der har tvunget den til at gribe til denne Yderlighed“.

Altsaa Kommissionen taler her direkte om Nødvendigheden af, at den neutrale Stat maa forsvare sin Neutralitet. Saa vidt mig bekendt, findes der heller ikke i Haager-Konventionerne nogen Distinktion mellem, hvad man forstaar ved tilfældige og forsætlige Neutralitetskrænkelser. Og skulde en saadan Distinktion endelig drages, maatte i alt Fald § 2 i Konventionen om Neutralitet i Landkrig, hvorefter det er de neutrale forbudt at tillade Gennemmarch gennem neutralt Territorium, dog vel anses for at gælde en forsættlig Krænkelser af Neutraliteten, for man kan vel ikke godt gaa ud fra, at en Gennemmarch, f. Eks. gennem Belgien eller Svejs

af tyske eller franske Tropper, skulde ske uden udtrykkelig Ordre fra selve Regeringen.

Det vil forstaas af, hvad jeg her har forsøgt at udvikle, at disse to Haager-Konventioner, hvis de blive ratificerede, kun for saa vidt forandre den bestaaende Tilstand, som de paa en Del Punkter fastslaa de neutrales og krigsførendes indbyrdes Forhold. Paa alle andre Punkter vil man være nødt til at holde sig til de nugældende Grundprincipper, hvilke ere anførte i de af Udenrigsministeriet i sin Tid til Forsvarskommissionen sendte Skrivelser. Hele dette Spørgsmaal er jo i sin Begyndelse, og der vil utvivlsomt efterhaanden ske flere og flere Tilføjelser til de Bestemmelser og Aftaler, som ere truffene, eller de Traktater, som ere underskrevne. Allerede nu har man i London haft en Konference, som væsentlig kun har bestaaet af Stormagterne. Der ere forskellige Punkter blevene fastslaaede, og ved den næste Haager-Konference vil man sikkert igen optage Spørgsmaalet og atter bringe det et Skridt videre, og saadan vil det gaa i Fremtiden.

At man i Haager-Konferencens Akter forgæves vil lede efter Bestemmelser, fastslaaende den Forsvarsordning eller Styrken af det Forsvar, et Land bør kunne yde, turde være indlysende. Bestemmelser af den Art vilde gøre et saa decideret Indgreb i Staternes suveræne Rettigheder, at man kun med alleryderste Grad af Vanskelighed vilde kunne komme til et Resultat herom. Jeg behøver kun i saa Henseende at henvise til, hvor store Vanskeligheder den blotte Udsigt til en Diskussion om Rustningernes Indskrænkning har voldt.

Lige saa urimeligt er det at vente, at man i tidligere Traktater skulde kunne finde nogen Bestemmelse derom. De tidligere Traktater have saa at sige slet ikke beskæftiget sig med disse Spørgsmaal. Den første Haager-Konference har paa ganske enkelte Punkter givet et Par Bestemmelser; men ud over det findes der ikke nogen almindelig, international Traktat om Spørgsmaalene.

Til Slut skal jeg kun bemærke, at naar den danske Delegation i Haag i sin Generalrapport til Udenrigsministeriet har udtalt, at der paa Konferencen ikke er fremkommet nogen Udtalelse til Støtte for den Opfattelse, at et militært Forsvar for Neutraliteten ikke kan forlanges, da er der her ikke Tale om noget Skøn, men om en Rapport. Jeg har i Udenrigsministeriet